

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők. Bírmentellen levelek csak ismert kezeltől fogadhatók el. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 K.
Félévre . . . 4 K.
Negyedévre . . . 2 K.
Egyes szám ára 20 fill.

GYERGYÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Hirdetések
kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint
LEOPOLD GYULA
Vidéki Lapok Központi
Hirdetési Osztályában
BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 41. sz.
Hivatalos hirdetőket és nyilt-
tér közléseket a kiadóhivatal
vesz fel.
Nyilttér
soronként 40 fillér.

Kiadóhivatal:

Sándory Mihály könyvnyomdájában
Gyergyószentmiklóson.

Felelős szerkesztő

Dr. BENKE ANTAL.

Előfizetési pénzek és hirdetési díjak a kiadó-
hivatalhoz küldendők.

Lukács demokráciája.

Lukács választójogi törvényjavaslata ellen a demokrácia nevében intézik a leghevesebb és egyszersmind a legigazságtalanabb támadást. Ez a javaslat ugyanis nemcsak általában véve demokratikus, nemcsak demokratikusabb sok tekintetben az egyesült ellenzék reformtervezeténél, hanem a magyar állam nemzeti jellegének sérelme nélkül létesíthető legdemokratikusabb kiterjesztése a népjogoknak.

Erről mindenki megbizonyosodhatik, aki elolvassa a törvényjavaslatot és annak igen meggyőző erejű indoklását. A kiterjesztés mértéke akkora, hogy a választók száma már az első esztendőben csaknem megkétszereződik, egy millióról egy millió kilencszázezerre, az egész népesség lélekszámához viszonyítva 5.9%-ról 10.4%-ra szökik fel s később, a természetes fejlődés rendjén magától növekedik tovább.

A további növekedés lehetővé tételénél fogva Lukács javaslata demokratikusabb is, mint az ellenzéké, jóllehet az utóbbi két millió négyszázezer polgárt ruházna fel szavazati joggal. Ámde az ellenzék ezt a számot egyszersmindenkorra, vagy legalább a jövő reformig törvénybe iktatná és így évtizedekre utját állana a fejlődésnek; ellenben a Lukács javaslata értelmében a szavazók száma folytonosan és korlátlanul fog gyarapodni a lakosság természetes szaporodásával és a műveltség terjedésével; ennél fogva rövid idő alatt el fogja érni, sőt túl is fogja haladni az ellenzék által önkényesen leszögeezett számot.

A mi viszonyaink közt elképzelhető

legdemokratikusabb javaslat Lukács javaslata azért, mert mindenkire kiterjeszti a választói jogosultságot, aki annak önálló gyakorlására műveltsége, érettsége, higgadsága, vagyoni helyzete, élethivatása vagy rendes foglalkozása révén képesnek mutatkozik. Ez a szavazati jog tehát igazán általános, mert csupán olyan feltételtől függ, amelyet mindenki betölthet, sőt köteles is betölteni, ha egyáltalában hasznos tagja akar lenni a nemzetnek.

Ugyanis Lukács javaslatában a választói jogosultság a harminc éves korhatárhoz s egy minimális értelmi cenzusoz van kötve. A magasabb korhatár azt kívánja meg, hogy a jogkiterjesztéssel járó átalakulás ne rohamos, hanem fokozatos legyen; de ez legkevésbé sem sérti a demokrácia követelményét, mert a mai korhatár inkább csak papíron van meg s igen csekély azok száma, akik harminc évnél fiatalabb korban tényleg érettek a közjogok gyakorlására; ezeknek pedig, vagyis a magasabb képzettségűeknek, Lukács javaslata is már huszonnégy éves korban megadja a szavazati jogot. Végül pedig ezt a korhatárt a művelődés terjedésével bármikor igen könnyen lejjebb is lehet szállítani.

Még kevésbé eshetik kifogás alá a demokrácia szempontjából az az intézkedés, amely az elemi iskola elvégzését teszi a választói jog gerincévé. Hiszen már több, mint negyven év óta van törvényünk, amely az általános iskolakötelezettséget írja elő; a képzelhető legdemokratikusabb felfogás tehát az, mely a szavazati jogot éppen oly általánossá teszi, mint aminők az állampolgári kötelességek.

test veresége megakadályozta a hadsereg összehívását, valamint a harmadik hadtest visszavonulásáról sem értesült. Ugy, hogy csak aznap este hagyta el Csorlút s visszavonult Szakiskőbe.

A török hadsereg a folytonos kudarcoktól elkedvetlenítve, demoralizálva és a legnagyobb rendtelenségben — ne feledjük, hogy ezek az események 4 egymást követő napon folytak le — az október 29-iki döntő ütközet előtt állott.

A negyedik hadtest Abuk pasa vezérlete alatt, Lüle-Burgasz és környékén állott, a hadsereg balszárnyát képezve. De még ez a hadtest sem volt teljes, — egyik dandárjával Drinápoly őrségét erősítették — úgy, ahogy hevenyében lehetett, összeszedték az első hadtest maradványait és avval egészítették ki, de ezeknek nem volt egyetlen ágyujok sem, mert a bolgárok tüzéréjükkel majdnem teljesen elfogták. A második hadtest, melyet Tourgout pasa vezényelt, Turk-Bey és Karagaes között állott, míg a Muktár pasa vezérlete alatt álló harmadik hadtest, melyet a fővezér okt. 25-én Bunar-Hisszárban tudott s melynek visszavonulásáról tudomása nem volt, Vizanál volt, tehát nagyon messze a tervszerinti állástól.

A török tábornok teljesen váratlanul érte az újabb támadás. Sali pasa, a lovasság parancsnoka tiszteivel Lüle-Burgasz egyik kis kávéházában fekete kávé mellett beszélgetett, még a városi tanács is csak polgári ügyekkel foglalkozott. 11 órakor megváltozott a helyzet.

A javaslat ellenzői tehát másutt intézzenek ellene támadást, ne a demokrácia szempontjából, mert Lukács demokráciája nemcsak nemzetibb, de nagyobb és igazabb is, mint az övék.

A „Katholikus Kör“ negyedik előadása.

A sorozat telik. Lelkünk is telik! Nemcsak ígéret volt, amit a Kör elnöksége tervbe vett. Az első előadás édes csalogatásként ragadta meg szívünket. A többiek nem engedik, hogy csak valamelyikről is elmaradjunk. Végig vonul ezeken az előadásokon — úgy látszik — az a szellemi elegancia és előkelőség, melyben a legelső bemutatkozott. Ha gondolatban végig futunk az eddigi előadásokon, ez az, amit be kell ismernünk. Ha tetszik, ha nem!

S bár elég biztosítékot nyújtott nekünk a „Katholikus Kör“ vezetősége már akkor, mikor első ízben hívott előadásaira, mégis el nem hallgathatjuk, hogy ez esik nekünk jobban: az eddigi tapasztalás. Az, amiről az első sorban említettem, hogy tőle lelkünk megtelik. Megtelik élvezettel. Gazdagodik eszmékkel. Nemesedik érzésekben. Finomodik megsejtésekben.

A mult vasárnap délután is kedves egy órát töltöttünk el. A Kör szép iveri alatt Guelmino József főgimnáziumi tanár költői gondolatai töltötték be lelkünket. Az a meggyőződésünk, hogy csak szellemi arisztokraták tudnak a léleknek és érznek ennyi élvezetet és fenköltiséget nyújtani. Guelmino főgimnáziumi tanár pedig szórta pazar kézzel. Folytak ajkáról, áradtak a költői gondolatok. Hiszen ugyanis az „emberi elme költői tévedéseiről“ szólt. A tévedések soha ennyi élvezettel nem gyönyörködtettek és ennyi tanulságot nekünk nem nyújtottak. Volt bennük költőiség s azt Guelmino tanár előttünk

A „GYERGYÓ“ TARCAJA.

A balkán háború.

(Folyt.)

A thráciai hadsereg letörése.

Térjünk át az események időrend szerinti elmondására.

Mint már említve volt, október 23-án este elesett Kirkkilisze.

Négy török hadtest: az első, a második, a harmadik és a negyedik fokozatosan mozgósítottatott a harevonatra. Az első hadtest, — a konstantinápolyi — melyet Yavert pasa vezényelt, a legelőnyomultabb hadiállásban volt, úgy, hogy első, második és harmadik dandára — Jevidze és Kavakli között — Kirkkiliszetől délnyugati irányba volt elhelyezve. Ezeket egymásután október 24. és 25-én támadta meg a bolgár hadsereg és részenként semmisítette meg, ágyuit elfoglalta úgy, hogy az egész hadtest a legnagyobb rendtelenségben hanyatt-homlok menekült Baba-Eszki felé. A török hadseregnek nem volt ideje meglepetéséből felocsudnia, máris megtámadta a bolgár hadsereg a harmadik hadtestet, mely Mahmud Muktár pasa vezérlete alatt Bunar-Hisszár alatt állott. Ennek éppen csak annyi ideje volt, hogy minden veszteség nélkül visszavonulhatott Vizába.

Szomorú világot vet a török hadvezetésre, hogy a főparancsnok október 28-án, hétfőn délután 2 órakor még tájékozatlan volt az eseményekről, vagyis arról, hogy az első had-

Abdullah pasának, a fővezérnek meghozták a hirt, hogy a bolgárok támadásra készülnek. A török fővezér magából kikelve felsóhajt: „És én nem rendelkezem a kellő haderővel, hogy a várost megtarthassam.“ Alig egy néhány pillanat múlva már hallszik a tüzelés a várost észak-nyugatról határoló erdős dombok felől: megkezdődött a csata.

Rövid idő multán a törököknek el kellett hagyniok a magaslatokat és a várost körülvevő sáncokba és a régi temetőbe kellett visszavonulniok. Sali pasa seregével délre állott, hogy megakadályozza a bolgárokat az indóház elfoglalásában.

A bolgár gyalogság mesés gyorsasággal arcvonalba fejlődött és zárt sorokban erős rohamban szállt alá a folyóhoz s a hidnál — meg sem várva a tüzérést, hogy az kibontakozzék és neki hátvédül szolgáljon — átkelt.

A törökök, kik a városban voltak, a rohamot hatalmas tüzeléssel fogadták, mely irányítás tekintetében sok kívánni valót hagyott hátra, mégis egy perere megdöbentette az ellenséget. A bolgárok erőt véve magukon, folytatták a támadást. Egy pillanatig már úgy látszott, hogy ők a helyzet urai, mikor a törökök 250—300 méter távolságból gyilkos tüzeléssel vetették őket vissza a közelfekvő helyekre, hol erősítésüket megvárva, újabb rohamot intéztek. Vöröskereszteseik halálmegvetéssel szedték össze sebesültjeiket.

Alig kezdett a gyalogság a második ro-

— **Időjárás 1913-ban.** A Sirius időjóslata szerint 1913. január 1-től kemény hideg várható több helyen havazással, január 8-tól nedves, hideg eső és hó fog esni, 22-étől nagy havazás ígérkezik Európa és hazánk nagy részében. A tavasz korán fog beállni. Márciusban már gyönyörű szép meleg napok jönnek, zivataros esőkkel bő termés és igen jó lesz; ugyszintén kellemes nyár is. Szeptember és október hónapokban második nyár fog jenni és hosszú lesz az ős.

— **Megszűnt sertésvész** A Ditróba járványosan fellépett sertésvész megszűnt, ennek következtében a vármegye alispánja a zár feloldását elrendelte.

— **Egger mellpasztillái** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmulthatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. Próbadozoz 50 fill. Főraktár: Dr. Egger Leó és Egger I. Budapest VI. Révay-utca 12.

— **Zongorahangolást** elvállal és szakszerűen végez B o d o r Dénes tüzoltózenekari karmester. Előjegyzéseket elfogad e lap kiadóhivatala.

— **Öngyilkosság.** Szász István Ferencé 29 éves napszámos f. hó 10-én fél 1 órakor 9 mm. átmérőjű pisztolyával szíven lőtte magát és azonnal meghalt. Nevezett az öngyilkosság elkövetése után ágyonfekve, jobblába az ágyon behajlítva, ballába a földet éri, feje a fal felé fordulva, a pisztoly az ágytól mintegy 40 cm. távolságban hevert, mikor testvérbátyja őt megtalálta. Az eset bejelentése után az orvosrendőri vizsgálatot a kilyénfalvi jegyző a gyergyó-
orvossal ejtette meg s az öngyilkos-
jes valószínűséggel megállapították,
az öngyilkosság okát megállapítani
nem lehetett. Az öngyilkos csak néhány hét előtt
el feleségét és nem lehetetlen, hogy
a bántalma készítette a szörnyű lépésre.

— **Be akarta csapni a biztosítót.** Gál István Félixé gyergyóalfalvi lakos az alfalvi csendőrségnél feljelentést tett, hogy a Hosszmező helyen levő mintegy hat szekér szénája 300 korona értékben elötte ismeretlen okból és időben elégett. A széna a brassói „Gazdász”-szövetkezetnél 150 koronáig biztosítva volt. A bevezetett nyomozás alkalmával kiderült, hogy Gál István szénája még a biztosítás előtti napokon panaszkodott, hogy a szénája elégett. Azután biztosította a szénát két hónapra, hogy a biztosítási összeget magának megszerezze. A csendőrség az esetet a csikszeredai kir. ügyész-ségnek feljelentette.

— **Nagy betörés Sepsiszentgyörgyön.** Hochmann Jakab sepsiszentgyörgyi ékszerüzletét hétfőn éjjel feltörték. Eddig ismeretlen tettesek éjjel kibontották az üzletnek a kasszinó udvarára nyíló ajtaját a falból, majd lefeszítették a lakatot és záróvasakat s azon át behatolva, — kifosztották a boltot. Egyelőre ennyi volt reggel ismeretes. Az azonnal bevezetett nyomozás talált ugyan némi nyomokat, nem sok remény van azonban, hogy a tettest kézrekeríthessék. Javában folyt a helyszíni vizsgálat, mikor egy kilyéni paraszt gazda több ezüst fülbevalóval jelentkezett, előadván azt, hogy Kilyén felé az országúton találta. A csendőrség kocsin azonnal Kilyénbe hajtatott. Itt az állomáson az őr előadta, hogy egy parasztruhába öltözött, de benyomása szent uriember több csomaggal felszállott a vonatra és Eresztevényre váltott jegyet. A illető az őr szerint nagyon izgatott volt. E nyomon haladva megtudta a csendőrség, hogy a gyanus ember Eresztevényen tényleg leszállt, de tovább mársemmi adat sincsen. A betörő vagy betörők az üzletben minden könnyebben mozgatható tárgyat összeszedett. A kár eddig becslések szerint 14—15.000 korona. A tettes a helyi viszonyokkal feltétlenül járatos volt, mert a gondosan eltakart második kiarakat felé vezető utat pontosan ismerte s mert az ajtót a gyengébben megerősített részen feszítette ki. A rendőrség értesítette az összes rendőri-hatóságokat.

NYILT-TÉR.)*

Igentisztelt Szerkesztő Ur!

Szíveskedjék a Madarasi Gyula ur mult heti számban leközölt „Nyilatkozat”-ára az alábbi megjegyzéseimet közzé tenni.

Aki becületbeli ügyeit hazug frázisokkal igyekszik elintézni, az keveset járt a becsület iskolájába. S akinek a becsületszó szentsége semmi, az egy bizonyos foku erkölcsi züllött ségben szenved, akivel jóízű ember szóba nem állhat.

Tisztelettel:
Nagy Tamás.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

1—1913. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a marosvásárhelyi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 1207. számú végzése következtében Dr. Lakatos Sándor marosvásárhelyi ügyvéd által képviselt Milhofer Pál és társa marosvásárhelyi cég javára 523 K 76 f. s jár. erejéig 1912. évi december hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2958 K 25 fillérre becsült következő ingóságok u. m. bolti árucikkek és bolti berendezések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyergyószentmiklósi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 1403/1. számú végzése folytán 523 K 76 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 22. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 255 K 34 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Borszéken, alperes cég Alsó-Borszéken levő üzletében leendő megtartására **1913. évi január hó 20-án d.-e. 11 órája** határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat

mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyergyószentmiklós, 1913. évi január hó 4. napján.

Fekete Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Milliók
használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, göresös- és szamárköhögés ellen

Kaiser mell-karamellait
a „három fenyővel“.

6050 közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól kezeskedik a biztos sikerért.

Rendkívül kellemes
és jó ízű bonbonok.

Csomagok 20 és 40 fillérért. Egy doboz 60 fill.

Kapható:
Novák István :: gyógyszerárban ::
Gyergyószentmiklóson.

HIRDETÉSEK
jutányos árban
:: felvétetnek ::
A KIADÓHIVATALBAN.

BARABÁS GERGELY kőfaragómester
SZÁRHEGYÉN.

Sirkövek fehér és színes márványokból, valamint szürke trachyt-kőből **állandóan raktáron.**

Gránit-sirkövek megrendelésre. Megkeresésre **sirkőtervekkel** készségesen szolgál.

➡ Szakszerű betüvésés. ➡
Sírszegély-kövek. — **Épület-munkák.**
Csakis fagyálló anyagokból, írásbeli felelősség és jótállás mellett. ➡

Czell Frigyes és Fiai
bornagykereskedők és bornagytermelők
MEDGYES.
Fióküzlet:
GYERGYÓSZENTMIKLOS.

Legjobb és legteljesítőképesebb szállítók

erdélyi fehér borokban

Kitűnő saját termésű borok.

Különlegességek:
kiváló finom vörös borok.

